Fotoğraflar Eda Taşlı

DOĞAN KOLOĞLU

"Mazi Geride Kaldı, Şimdi Hareket Zamanı"

Üst sıra sağdan ikinci Doğan Koloğlu

Reşat Paşa Konağı'nın gölgesindeki evde, eşi Bilge Koloğlu'nun inanılmaz güzellikteki koleksiyonu ile süslediği koridor götürüyor bizi çalışma odasına. Masasının üzerinde yerli, yabancı gazete ve dergilerden kesilmiş kupürler: La Gazzetta'dan Juventus istatistikleri, Le Monde Diplomatique'den Eduardo Galeano imzalı bir makale...

"Ne olmak istersin?" sorusunun cevabını "Doğan Koloğlu" olmak isterim dedirten insan oturuyor karşımızda...

Konuşurken, gözlerinin içinde sağnak yağmurlar yağıyor, her "Galatasaray" dediğinde yüreğimiz bir atıyor...

20. yüzyıl Türkiyesi'ne siyaset, tarih, müzik ve spor alanında ışık tutan Koloğlu Ailesi'nin Doğan Bey'i...

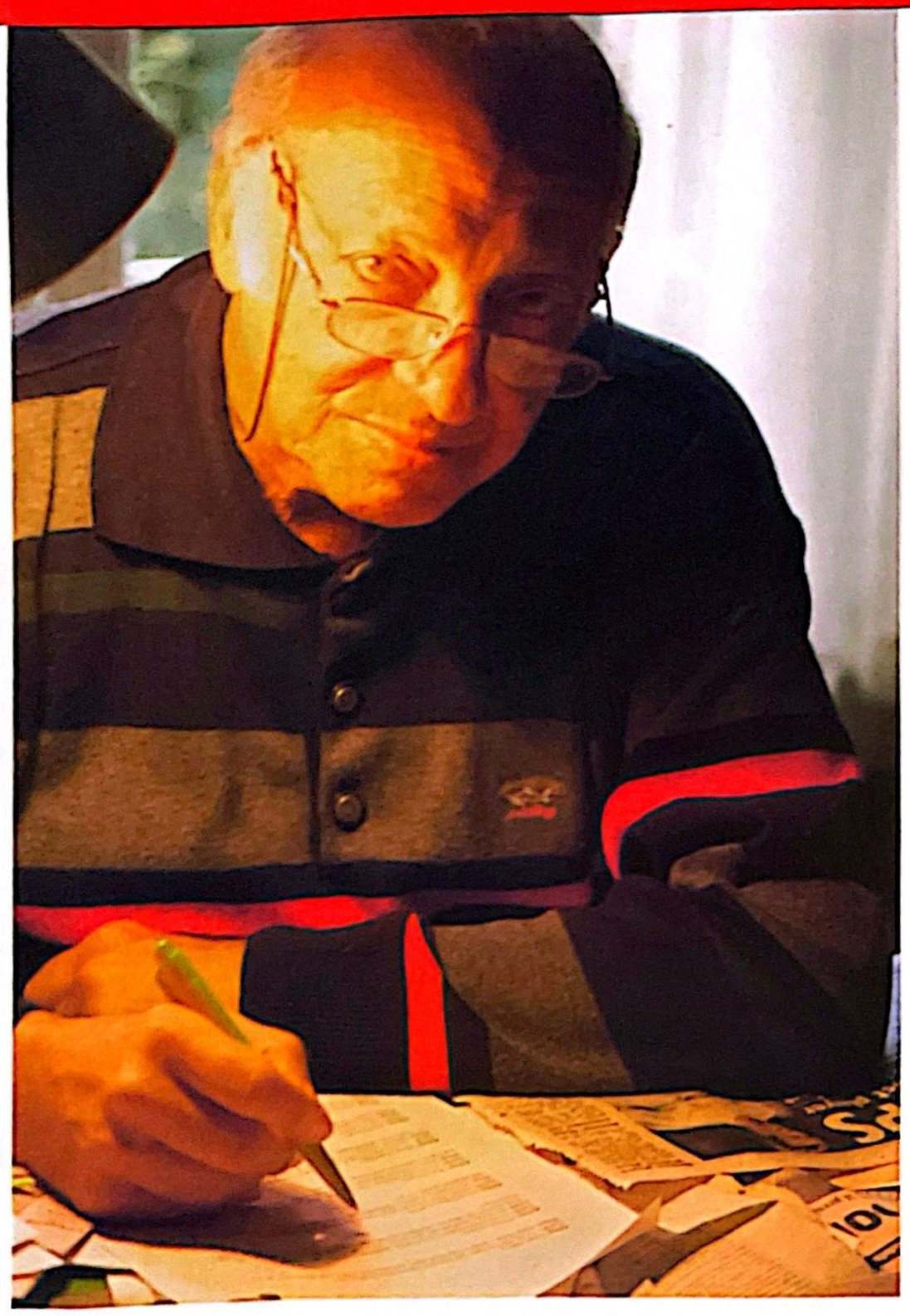

Doğan ve Orhan Kologlu: Galatasaray Lisesi'nde 1940'da, 6. sınıftan 1947'ye mezun oluncaya kadar hep aynı sınıfta okudular.

Galatasaray'da 'Kol kırılır, yen içinde kalır' deyimi vardır. Bir Galatasaray duayeni olarak bunun değiştiğine inanıyor musunuz? Galatasaray yeni binyıla bu geleneği ardında bırakarak mı girdi?

Galatasaray'da bu deyimin kullanıldığı dönem sadece lise patentli olduğu dönemdir. Bunların üstüne gelinmiyordu ve demokratik yapılanmada dışardan ziyade liseden gelenleri alıyorlardı. Ama şimdi Galatasaray bunları yırttı. Küresel bir takım oldu. Lise kısmı olduğu yerde kaldı, kulüp dünyaya açıldı. İşte bu dengeleri kuramıyor Galatasaray. Üstelik Galatasaray'da artık spor da yapılmıyor. Bir yıldız da yetişmiyor liseden. Galatasaray Lisesi'nden gelen bir futbolcu yok ki takımda.

Türkiye'nin şartları da bunu engellemiyor mu? Galatasaray'dan sporcu yetişmiyor diye eleştiri getirirken, Robert Kolej'den de çıkmıyor, Alman Lisesi'nden de mesela...

Fakat diğer liselerle bir farkı var Galatasaray'ın. Türkiye'nin bilimsel ve resmi olarak ilk kulübü 10. sınıf öğrencileri tarafından Galatasaray'da kuruldu. Bu senin bir parçan olmuş. Amerika ya da başka ülkelerde üniversitelerin, kolejlerin takımları yok mu? Bir kere Türkiye'de sportif takımların geldiği kaynaklar üç şekildedir. Ya semt kulübüdür, Beşiktaş veya Fenerbahçe gibi. Okul kulüpleridir; Galatasaray, İstanbulspor, Vefa gibi. Ya da bir fabrikaya bağlıdır; Ankaragücü ve Zonguldakspor gibi. Türkiye'de büyük bir kültür erozyonu var. O da şu: Semt kulübü kökeninden gelenler okul açıyor. O zaman okul açtığında sorun oluyor. İşte Beşiktaş'ın başına gelen bu. Semt Beşiktaş, Çarşı grubunundur diyor. Adamlar bıçaklarla, palalarla geliyorlar "bizim kulübümüzdür" diyor. Fenerbahçe semt kulübüdür. Fenerbahçe'de de aynı sorun var. Orada gruplar var ve bunlar çok kuvvetli. Fenerbahçe'yi bu grupların kavgası meydana çıkarıyor.

O zaman Türkiye'deki kulüplerin çıkış noktalarının semt ve okul kulüpleri olması, çok konuşulan 'Dünya kulübü' olmalarında bir engel mi?

Engel olmaması lazım. Artık kulüpler ticarileşmenin de yolunu açmak zorundalar. Eskiden Galatasaray Lisesi'nin içinde herkes birbirini tanığı için kolaylıkla götürüyordu bu işi. O nedenle Galatasaray kolaylıkla idare ediliyordu. Şimdi Galatasaray yeni organizasyona giremedi. Oysa çok da büyük potansiyeli var. Bu sebeple, sporun gelişmesini dışarıdaki gönüllü Galatasaraylılarla paylaşmanın yolunu açacaksın. Bir kere Galatasaraylı'yım diyen herkes Galatasaray'ın öz üyesidir. Galatasaray Kulübü bugün en büyük sıkıntıyı nereden çekiyor? Mali bakımdan. Kapalı kutu Galatasaray, sorulamıyor, dışarı açılamıyor.

İlk akla gelen, Barcelona örneğinde olduğu gibi kulüp üyeliği ile ilgili tüzüğü değiştirip üye sayısını arttırmak.

Üye sayısını açarsın ama burada bazı sorunlar var; bunlar gündeme geliyor. Mesela, Galatasaray'ın sahibi kim? Kesinlikle Galatasaray'ın doğum sahibi Galatasaray Lisesi'dir. Bunu kimse inkar edemez. İkinci olarak, doğum sahibi olmanın avantajları nelerdir? Galatasaray Kulübü bir gün batma çizgisine girerse Galatasaray Liseliler toplanırlar. Para mı lazım, organizasyon mu lazım ne gerekiyorsa yaparlar ve kulübü yeniden hayata döndürürler. Babalık sorumluluğu budur.

Genel Kurul'da üyelikle ilgili tüzüğün değişmemesi yönünde fikir belirtenlerin birincil çekincesi kulüpte bir kültür erozyonu olacağı yönünde...

Galatasaray'da kültür erozyonu

dediğin de nedir? Liseliler girecek, üniversiteliler girmeyecek mi? Kültür erozyonu dediğine göre, liselileri nereye koyuyorsun bir kere onu söyleyelim. Galatasaray kelimesi artık lise etabını aşmış, üniversite etabına çıkmıştır. Artık Galatasaray'ın üniversitelisi de, liselisi de Galatasaraylı'dır ve uygulamada bir fark olmaması lazım. Bugün üniversite varsa, Galatasaray'ın bundan onur duyması lazım. Başka bir şey yapamazsınız. Niye Galatasaray'a daha çok üye olmasın? Çok mu iyi yönetiliyor Galatasaray? Çünkü, sporun içinde değil Galatasaray. Galatasaraylı yöneticilerin %70'i spor yapmayan insanlar. Onun için spor yapmamış birinin sporcu gibi düşünmesi çok zor oluyor, orada hatalar yapılıyor.

Türk spor basınınına "fener medyası" yakıştırmaları yapılıyor? Gerçekten de bu ağırlığı hissediyor musunuz siz de?

Öncelikle, Galatasaray ve Fenerbahçe'nin kulübe üyelik sistemleri farklıdır. Yıllar önce Kayseri 1. Lig' deydi. Bir maça gitmiştik. Çıkışta devlet erkanından birisi, iş dünyasını kontrol eden adamlardan birisi karşıma çıktı ve dedi ki, 'Bize Fenerbahçe'den ve Beşiktaş'tan üyelik teklifleri geliyor ama ben Galatasaraylı'yım. Galatasaray'dan neden gelmiyor?' diye sordu. Çünkü, Galatasaray içine kapanıyor. Dikkat edersiniz, Genelkurmay'ın büyük kısmı Beşiktaş ve Fenerbahçeli. Çünkü, belli bir rütbeye geldiklerinde onlara yakınlık gösteriliyor ve üye yapılıyorlar. Galatasaray, kapalı kutu. Başka bir yönetim var bizde. Fenerbahçeliler bir gazeteciyi bünyesine almaktan rahatsızlık duymuyor. Sohbet ve arkadaşlık ediyor. Galatasaray'da böyle bir şeyin imkanı yok.

Peki gazetecinin medyada Galatasaray lobisini yaratabilmesi için kulübe üye olması şart mı?

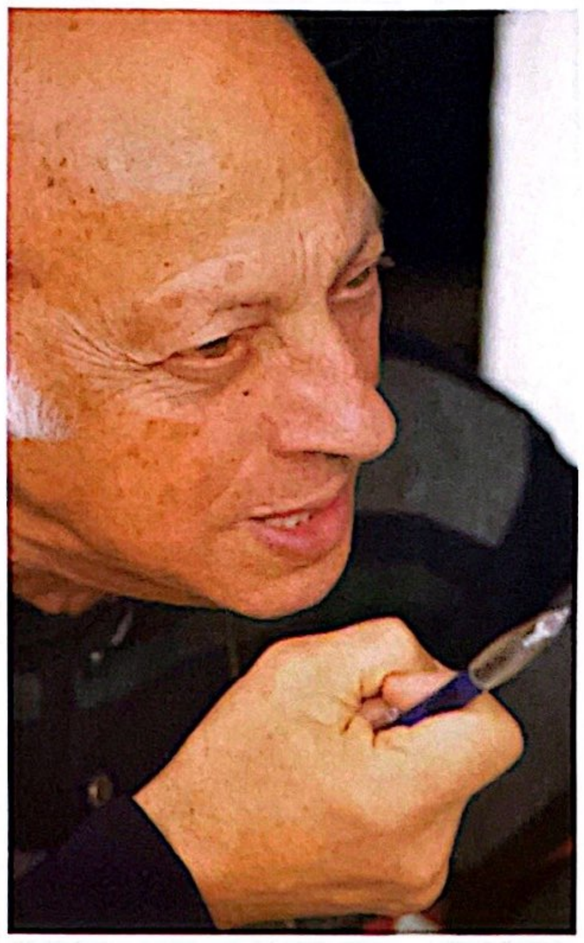

Kendince...

Ben çok şanslı bir insanım. Türkiye'nin ötesinde bir kültürü yakaladım. Bunun sebebi ben değilim, ailem. Benim babam, burada valilik yaptı. Cumhuriyet'e kanat gerenlerdendir. 50 sene sonra madalyasını ben aldım. Valillkten emekli oldu ve Libya'ya başbakan (Arap Kaymakam-Aykırı Yayınları 2001) olarak gitti. Başbakan iken orada öldü. Cebinden 15 İngiliz lirası çıktı. 13 yıl Galatasaray'da futbol oynadım. 50 yıldır basındayım. Ben top oynarken aynı zamanda Milliyet'te de çalıştım. Ondan önce Galatasaray Mecmuası'nda yazdım. Akşam, Hürriyet ve Milliyet'te çalıştım.

Şöyle ki, sempatinin şekilden resmiyete dönüşmesi var. Ben Galatasaray'da kültür edindiğim için hiçbir zaman Galatasaray, beni mantıksızca savunacaksın demedi. Böyle bir istek gelmedi. Galatasaray Başkanı 6 golden sonra Fenerbahçe Başkanı'nı tebrik ediyor. Beşiktaş başkanı "ben bunu yapamam" diyor. Fenerbahçe başkanının hiç öyle şeylerle alakası yok. Şimdi bu bir kültür farkı. Şimdi tüm mesele Galatasaray bu kültür farkını toplumsal ilişkilerinde lehine göre mi kullanıyor? Yoksa kendini frenleyen, bloke eden bir sistemin içinde mi?

Futbol ve profesyonellik...

Türkiye'deki kulüplerin, Galatasaray da buna dahil, hiçbiri artık kurulduğu statülerde değil. Hepsi birer ticarethaneye dönüşmüş. Şimdi biz bu ticarethanenin başarılı olması için tedbirleri alacağız. Onun da faturasını en ağır Galatasaray ödemiştir, kimse bunun farkında değil. Galatasaray'a profesyonelliği kimler getirdi zamanından önce? Ateş-Güneş olayı nedir? Yusuf Ziya Öniş, Ulvi Yenal Galatasaray'ı profesyonel yapmak istedi. Kavgayla ikiye bölünüldü. Ama Galatasaray bunun acısını çekti, yıllarca şampiyon olamadı. Sonra ne oldu, Türkiye profesyonelliği kabul etti. Galatasaray'daki o adamların hatası olayları evvelden görüp, ikaz etmelerinin faturasını ödediler. Onun için Galatasaray her zaman düşüncede ileri gitmiştir ama bunu kendi bünyesinde bile uygulayamamıştır. Daima tutucu tarafta kalmıştır. Artık burada patlama devresine geldi. Ya büyük dünya kulübü olacaksın, onun organizasyonuna gireceksin ve buna girerken de kültürünle girdiğin için kuvvetli olacaksın. Ama bunu yaparken insanları kırmayacaksın.

Ne yapmalı?

Öncelikle Galatasaray Liseliler özverili olup, kendilerini sorgulayacaklar Galatasaray'ı bu durumdan çıkarmak için. Galatasaray Kulübü'nde kültür mücadelesini vermek gerekir. Bizde kavga olmaz. Yoksa sen seçilmişsin ben seçilmişim bunlar değil. Kültür kavgasını vermek gerek. Üniversiteyi hazmedeceksiniz, işbirliği yapacaksınız. Galatasaraylı'yım diyeni sporda ayırt edemezsin. Onun dışında biz liseliler bir konuda kapanalım, aramıza kimseyi almayalım. Ama spor kulübünü herkese açmamız gerek. Çünkü o bizim dışarıdaki patentimiz. Gerekiyorsa prestijimiz, firmamız. Ben Galatasaraylı olarak hepsine razıyım, katılırım. Neden? Çünkü Galata-

saray'ın her dalda gelişmesini, büyümesini istedim. Ben değil Galatasaray büyümeli.

Futbolda UEFA Kupası alan Galatasaray ile şu anki takımlar karşılaştırılıyor. Böyle konuşmak önümüzü açmayı engellemez mi?

Dediklerinize katılıyorum. Tous nouveaux, Tout beaux (Her yeni şey en güzelidir) der Fransızlar. Eğer siz eriştiğiniz başarının ötesine geçemiyorsanız zaten durma devresi budur. Galatasaray artık bunu maziye nakledip, yeni başarıların dinamizmine girecek. Bugünkü başarılar sadece spor transferinin başarısı olmamalı. Farkındaysanız başından beri yaptığımız tartışmalar müesseseyi harekete geçirmek için. Galatasaray'ın futbolunun tartışılmasının sebebi, artık cicim aylarının bitmiş olmasıdır. Burada, sen örgüt olarak, geçmişteki dönemden güçlenerek mi çıkmışın yoksa senin o dönemdeki ihmalin mi? Para kazanıldığında icra gelirdi, şimdi kazanılmıyor, borç var ama icra gelmiyor.

77 Yaşında Bir Çınar

Mülkiyeli 797 Sadullah Koloğlu'nun oğlu, Derne Belediye Reislerinden Suadzade Hacı Mebruk efendi ile Ulu Zeyneb hanımın torunu. 1927 yılında Sürmene'de dünyaya geldi. İlk, orta lise öğretimini Galatasaray Lisesi'nde (96 Doğan) tamamladı. Kardeşi Orhan (1370) ile lise yıllarında "biraderler" olarak anıldı. Galatasaray Kulübü'ne futbolcu, yönetici ve teknik adam olarak hizmet etti. Divan Kurulu'nda 2. Başkanlık yaptı. Akşam gazetesinde yazı işleri müdürlüğü yaptı, spor bölümünü yönetti. 1963 yılında Türkiye Spor Yazarları Derneği'nin kurucuları arasında yer aldı. Hürriyet, Milliyet ve Sabah gazetelerinde çalıştı. Köşe yazılarına halen Vatan gazetesinde devam ediyor. Tarihimize ışık tutan 47 eserin sahibi Orhan Koloğlu'nun ağabeyi, Bulutsuzluk Özlemi ile kulaklarımızın pasını silen müzisyen ve gazeteci Sina Koloğlu'nun babası.

Hücum futbolundan patlayan forvete...

Hapisten çıktıktan sonra politikayı bırakıp, futbola geri dönmeye karar verdim. Ama spora döndüğümde genel yayın yönetmenliğinden sonra nasıl bu statüye geçerim diye düşündüm. Bir devrimle olmalıydı ve hücum futbolu da 1982'de böyle çıktı. Bunu yaparsam tutunacaktım çünkü Türkiye o dönemde 1-9-1 ya da 1-8-2 taktiğini kullanıyor. 'Hücum Futbolu' dedim ve tüm maçları o yorumla yazdım. Birçok kişi buna karşı çıktı ama onlar o dönemki mevcut sistemin defansif futbol olduğunu algılayamadılar. Şimdi patlayan forvet deyimini gündeme getirdim. Çünkü dünyada bugün başarılı santrforlar çabuk adamlar. Ben Hakan'ı çok seviyorum. İleride futbolu bıraktığı zaman en büyük yakınlığı da benden görecektir. Bizim zamanımızda biz 5-7 km koşardık. Şimdi 20 km koşuyorlar.

Son 70 yılda birçok tarihi olayın canlı tanığı oldu. 60 İhtilali, Birch'lü yıllar, 12 Eylül ve 17 Mayıs 2000 Parken...

Topu alma oranı azalıyor, kullanma oranı yükseliyor ve efektif futbolun ortaya çıkıyor. Ama koşmakla çabukluk aynı şey değil. Gol ortalamasının düşmesi patlayan forveti üretti. Çünkü, çok koşan ve mücadele eden defanslar becerinin organizasyonunu bozmaya başladı.

Sizin futbol gustonuzda futbol çirkinleşiyor mu, güzelleşiyor mu?

Bu soru günümüzü ve geleceğe dönük yorumu da kapsıyor. Şu an futbolda televizyon başında seyreden seyirciyi kaçırmama prensibi benimseniyor. Bu açıklanmasa da böyle. Ne kadar çabuk oynanırsa futbol, o kadar çok seyirci oraya bağlanıyor, takip ediyor. Düdük çalmasından seyirci memnun değil, çabukluk ve hareketi seviyor. Hagi'nin bir topuk hareketini izlemek istiyor seyirci ya da 30 metreden atılan şutu. Galatasaray bunu ürettiği için büyüktü. Ama o zaman iki beki forvet oluyordu. Orta sahadaki Emre, bugün hala İtalya'da takımın oyun kurucusu görevini alıyor. Bunu Galatasa-

Hürriyet Gazetesi'nin suikaste kurban giden Genel Yayın Yönetmeni Çetin Emeç ile birlikte.

ray'da yapan Ergün'dü. Ama o da bu sene bunu kaybetti. Belki sürekli yer değiştirdiği için; belki de başka sebepler var.

Galatasaray'ın geleceği?

Galatasaray'ın tarihine baktığınız zaman bazı tuhaf rakamlar karşımıza çıkıyor. Tarih tekerrür edecek demek istemiyorum. Galatasaraylılık'la Fenerbahçeliliğin ayrı özellikleri var. Bunlar birbirilerine, tersten endekslenmişler. Fenerbahçeli isen senin birinci derecede karşıtın Galatasaraylı'dır. Galatasaraylı isen de Fenerbahçeli'dir. Beşiktaş bu iki kulübün biraz dışında kalıyor. Rekabet bu iki kulübü doğrudan ayakta tutan özelliktir. Galatasaray senelerce üst üste kazandı. Şimdi maddi, teknik ve sportif bir boşluğa düşmüş durumda. Fenerbahçeli bir başkan çıkıyor; harcadığı paranın haddi hesabı yok. Peki Galatasaray neden organize değil? Galatasaraylı ben zengin adam değilim diyor. Kulüp benden muayyen aidatı alır diyor. Benden aldığı gibi 3000 kişiden de alır. Akmasa da damlar böylelikle. Daha evvel de söyledim, Galatasaray zenginler kulübü değil. Orta sınıf ailelerin çocuklarını yolladığı bir okuldur.Galatasaray'ın sosyal tarafını geliştireceksin. Onların desteğini mantıklı rakamlarla cebinden değil, yüreğinden alacaksın. Onlarla yürüyecek ve bu Türkiye'deki en büyük organizasyon olacak.

Düşününce...

18 yıla mahkum oldum, 2 yıl hapiste yattım. Hapishanede iken çok ilgi gördüm. Erol Simavi bana mukavele gönderdi, maaş verdi. Selahattin Beyazıt o zamanki eşimi memur olarak işe aldı, maaş verdi. Ben böyle ayakta durdum. Bu dayanışmaların olması lazım.
Bizler meslektaşız. Ben Babıali'de 80 davadan geçtim. Ama bir tek arkadaşıma genel yayın müdürü iken, "ben bilmiyordum" ya da "yanlış yazmış" gibi sözler söylemedim. Hepsini üstlendim. 18 yıla mahkum oldum, 2 yıla yattım. Affa sokmadılar, vız geldi. Ama Anayasa Mahkemesi bozdu affı, bizi serbest bıraktılar.

Özhan Canaydın...

Bugün başkana çatıyorlar. Biz memnun değiliz diye. Fakat o işini yapıyor. Çok başarılı bir işadamı, sağlama almış işini gücünü, bırakmış şimdi tüm mesaisini kulübe ayırıyor. Sen diyorsun ki, yok başkan şunu yapmıyor. Burada bir mantıksızlık var. Bir kere başkanı tanıyorsan işin başında değil diyemezsin. İşin başında ama zor bir dönem geçiriyor diyebilirsin. Ama bunu da aşacak. Aşması gerek çünkü aşmazsa kimse kolay kolay bu paranın altına giremez. Paranın daha çok kazanıldığı dönemlerde bile futbolcuların maaşlarının ödenmediğini biliyoruz. Bu-

gün böyle haberler yok ise sebebi başkanın tutumudur.

Fatih Terim...

İyi antrenör takımı ile beraber ölendir. Çünkü yıldızlarının yaşlandığını hissedemezsin. Hep, bugün-yarın yapar, düzelir denir. Ben Fatih'e de hak veriyorum. Çünkü, içindeki ümitle düzeleceklerini düşünüyor. Ümit, her zaman insanların alabileceği alacağı rasyonel kararları geriye attıran bir silahtır. Büyük kurdukları takım, 5-10 sene şampiyon olur. Fatih 5 sene Türkiye'ye hükmetti. Antrenör takımın öldüğünü, yaşlandığını göremez. Kendine der ki, "adam beni senelerce şampiyon etti, bir hak daha vereceğim. Hocalarda bu var. Zaten hocaların en büyük sıkıntısı budur. Onun için iyi antrenörler şampiyon olarak yarattığı takımıyla ölendir. Tabii ki bunu uygulamayı Fatih de bir yerde son verecek. Daha genç bir kuşağın antrenörü. Bunu bir yerde aşacak, farkına varacak. Nitekim, varmaya başladı. Ben %100 inanıyorum ki, Fatih Terim bir sene sonra yepyeni bir takımla çıkacak piyasaya. Elindeki genç oyunları yetiştirecek. Çünkü, Sabri örneği gösterdi ki bu oyuncular geçerli.

GALATASARAY SPOR KULÜBÜ AYLIK RESMİ DERGİSİ

Galatasaray

4.000.000.-TL (KDV dahildir)

KASIM 2003
YIL 2 SAYI 16

Defansa Taze Kan
ORHAN AK

Rakipler Gözaltında
FLORYA VİDEO ARŞİVİ

Duayen Konuşuyor
DOĞAN KOLOĞLU

Görünmeyen Yüzüyle
ŞAMPİYONLAR LİGİ

Biz Bunu Hep Yapıyoruz
BASKETTE DERBİ KLASİĞİ

Sarı-Kırmızı Mısralar
ATTİLA İLHAN

Eski Açık Sarı Desene
İZLEYENLER KONUŞUYOR

GALATASARAY TAKIM POSTERİ 50X70 2003-2004

"O maçın" ardından Mondragon